

Consultatieverslag wetsvoorstel WGS incl. appreciatie
Versie 28 januari 2019

1. De **inbreuk op de privacy is niet gerechtvaardigd**, onder meer omdat de wettelijke basis niet voldoende duidelijk en precies is, niet is voldaan aan het voorzienbaarheidsvereiste en sprake is van een "big data carte blanche" (o.a. College voor de Rechten van de Mens, Amnesty, Platform bescherming burgerrechten, Privacy First, burgerreacties). NVvR vindt het juridisch kader gelet op EVRM en EU-recht echter voldoende onderbouwd, maar zij benadrukt dat de uitkomst van een data-analyse pas na beoordeling door de verantwoordelijke autoriteiten (m.n. het OM) een verdenking oplevert.

Wat betreft de precisie van de wettelijke basis: artikel 2 van het wetsvoorstel bepaalt –in lijn met de formulering van artikel 5, eerste lid, onder b, AVG– dat in de AMvB een uitdrukkelijk omschreven, welbepaald en gerechtvaardigd doel van zwaarwegend algemeen belang moet worden omschreven. Niet het wetsvoorstel maakt gegevensverwerking mogelijk, maar de AMvB. Er is geen sprake zijn van een big data carte blanche.

De wettelijke basis is wel voorzienbaar: de AMvB maakt de gegevensverwerking voorzienbaar. Zie ook punt 4: EVRM kent een materieel wetsbegrip, dus vanuit dat perspectief is het niveau van regelgeving niet te laag.

De stelling van de NVvR wordt onderschreven, dat de uitkomst van een data-analyse pas na beoordeling door de verantwoordelijke autoriteiten (m.n. het OM) een verdenking oplevert. Hierop wordt ingegaan bij punt 11.

2. **Noodzaak onvoldoende onderbouwd** (Platform bescherming burgerrechten, Privacy barometer, Privacy first, burgerreacties). In de reacties van individuele burgers worden als alternatieven genoemd het 1) het samenwerken via verwerkingsovereenkomsten en 2) het intensiever handhaven van de bestaande wet

Het wetsvoorstel is nodig omdat gezamenlijke, domeinoverstijgende gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden nu veelal goede grondslagen mist in sectorale wetgeving. Louter unilaterale verstrekking is weliswaar vaak al mogelijk, maar bij de WGS gaat het niet om unilaterale verstrekking maar om gezamenlijke gegevensverwerking, wat nu nog niet altijd kan. Uiteraard moeten hierbij de waarborgen van de AVG in acht worden genomen, maar de AVG staat als zodanig niet in de weg aan sectoroverstijgende vormen van informatie-uitwisseling. Een deugdelijke wettelijke grondslag is wel vereist. Het wetsvoorstel voorziet daarin, in combinatie met een AMvB.

Gezamenlijke, domeinoverstijgende gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden is onder meer in het kader van de bestrijding van ondermijning een belangrijk instrument. Daar is het bij uitstek noodzakelijk dat meerdere partijen samenwerken en met het oog daarop (persoons)gegevens kunnen uitwisselen. Integrale informatie-uitwisseling is een goede mogelijkheid om ondermijning aan te pakken. Handavingsorganisaties zijn het erover eens dat een integrale aanpak, waarbij een combinatie van instrumenten wordt ingezet, aanzienlijk effectiever is dan een enkelvoudige benadering, waarbij alleen één domein (bijvoorbeeld het strafrecht) wordt ingezet. Informatiegestuurd opsporen is belangrijk. Koppelen van gegevens van opsporingsdiensten en van informatie in bijvoorbeeld iCOV kan van grote dienst zijn voor de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Informatiegestuurde opsporing kan eraan bijdragen om grote witwasconstructies op te sporen.

Verschillende overheidsinstanties op zowel lokaal als landelijk niveau en ook sommige private partijen hebben gevraagd om met spoed domeinoverstijgende informatiedeling mogelijk te maken in de aanpak van ondermijning. Zo stelde MKB in zijn publicatie "Speerpunten MKB-Nederland voor Justitie en Veiligheid"¹: "Het beter uitwisselen van informatie kan criminaliteitsbestrijding én criminaliteit voorkomen veel effectiever maken. Verbeteringen zijn nodig in de informatie-

¹ https://www.mkb.nl/sites/default/files/speerpunten_justitie_en_veiligheid.pdf

uitwisseling publiek-publiek, publiek-privaat en privaat-privaat. Er moet nu eindelijk echt vaart gemaakt worden met de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden."

Wat betreft de alternatieven: alternatief 1 geeft geen soelaas en alternatief 2 scheert langs de problemen heen. Het waar nodig intensiever handhaven van bestaande wetgeving en de extra mogelijkheden die dit wetsvoorstel biedt, zijn bovendien complementair aan elkaar.

3. Taken en doelen van samenwerkingsverbanden zijn veel te ruim (NOvA, Amnesty, NJCM, Piratenpartij, Platform bescherming burgerrechten, Privacy barometer). De NOvA bepleit schrappen van de doelen "toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften" en "handhaven van de openbare orde of veiligheid". De Nederlandse Vereniging van Banken wil enerzijds "toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften" beperken tot "toezicht op de naleving van *gewichtige* wettelijke voorschriften" en wil anderzijds de reikwijdte uitbreiden met "bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en het bevorderen van de integriteit van het financiële stelsel". Bureau Regioburgemeesters wil de zorg, intragemeentelijke samenwerkingsverbanden en niet-zwaarwegende algemene belangen aan de reikwijdte toevoegen. Verbond van Verzekeraars wil private belangen toevoegen.

De taken en doelen zullen niet veel te ruim zijn doordat een AMvB onder het wetsvoorstel niet alle vier de doelen uit artikel 2 kan omvatten; wel kunnen hieruit één of enkele nader gespecificeerde subdoelen worden geselecteerd. De doelen van iCOV zouden bijvoorbeeld concrete subdoelen binnen a, b en d betreffen. Bij het opstellen van een AMvB voor een samenwerkingsverband dient dus het doel van het desbetreffende samenwerkingsverband te worden geconcretiseerd binnen de kaders van artikel 2,.

Het voorstel om de doelen "toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften" en "handhaven van de openbare orde of veiligheid" te schrappen gaat eraan voorbij dat samenwerkingsverbanden onmisbaar zijn voor de doeleinden van toezichthouders en openbare orde en veiligheid.

*Het voorstel om "toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften" te vervangen door "toezicht op de naleving van *gewichtige* wettelijke voorschriften" wordt niet overgenomen omdat de aanhef van artikel 2 reeds bepaalt dat sprake moet zijn van een zwaarwegend algemeen belang. Hieruit vloeit al voort dat het zal moeten gaan om *gewichtige* wettelijke voorschriften.*

Het voorstel om "bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en het bevorderen van de integriteit van het financiële stelsel" toe te voegen wordt niet overgenomen: dit valt reeds onder doel d.

Het voorstel om niet-zwaarwegende belangen toe te voegen, zou de drempel te laag maken gelet op de proportionaliteit.

4. AMvB's zijn een te laag niveau van regelgeving (College voor de Rechten van de Mens, FEC, NJCM, Platform bescherming burgerrechten, Privacy barometer). Zij bepleiten instelling van een samenwerkingsverband per formele wet: één wet per doel. Bureau Regioburgemeesters, VNG en het Verbond van Verzekeraars vinden AMvB's juist een te hoog niveau van regelgeving: zij zien dit als onwerkbaar, inflexibel en traag. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie vindt het acceptabel maar bepleit een voorhangprocedure.

Het gaat in de AMvB's in dit geval om een materie die regeling van één formele wet per samenwerkingsverband lijkt te rechtvaardigen maar zich daarvoor bij nadere afweging toch niet goed leent. Als de materie in wetten in formele zin moet worden geregeld en vervolgens alleen kan worden aangepast door wijziging van die wetten, kan dit inflexibel en vertragend werken op de gezamenlijke gegevensverwerking en de beoogde doelen. Doorontwikkeling van techniek, beveiliging en data-analyse, maar ook de aanpassingssnelheid van criminelen aan diezelfde ontwikkelingen, zouden dan niet gelijk oplopen met de aanpassing van regelgeving.

Met het Verbond van Verzekeraars kan worden ingestemd dat slagvaardigheid in het kader van criminaliteitsbestrijding een eerste vereiste is. Bij één wet per doel bestaat bovendien het risico dat er geen enkele harmonisatie is en dat samenwerkingsverbanden telkens geheel verschillend

worden geregeld. De WGS dient om de AMvB's te harmoniseren. Bij de constructie van één formele wet per samenwerkingsverband zou er eveneens delegatie naar AMvB's nodig zijn. Het EVRM kent overigens een materieel wetsbegrip, dus vanuit dat perspectief is het niveau van regelgeving ook niet te laag.

Een niveau dat lager is dan AMvB's, te weten convenanten, zou echter een te laag niveau zijn, en wel om de redenen die zijn genoemd in paragraaf 3.2.1.

Geconstateerd moet worden dat de voorgestelde variant het midden houdt tussen de in de consultatie genoemde alternatieven: het niveau van formele wet en het niveau van convenant.

5. Onvoldoende waarborgen om de privacy te beschermen (College voor de Rechten van de Mens, Amnesty, Platform bescherming burgerrechten, Privacy First, burgerreacties), zoals analoge toepassing van de minimumvereisten voor heimelijke surveillance, toezicht zoals in de WIV, het vooraf uitsluiten van gegevenscategorieën, een onafhankelijke kwaliteitstoets van de gehanteerde analysemethoden, regels omtrent algoritmes, doelbinding, minimale gegevensverwerking, juistheid, controle en bewaartermijn, etcetera. NOvA bepleit om in de AMvB naarmate er grotere hoeveelheden gegevens worden gedeeld, een grotere mate van bescherming te regelen. Het OM vindt dat ook de categorieën betrokkenen bij of krachtens AMvB dienen te worden bepaald.

Duidelijke en precieze regels bij AMvB (op grond van artikel 8) zullen effectieve waarborgen vormen. Deze waarborgen zullen gelden in aanvulling op de waarborgen die de AVG biedt, zoals de verplichting tot privacy by design op grond van de AVG, die een belangrijke waarborg vooraf vormt. De gegevensverwerkingen op grond van dit wetsvoorstel zullen aldus gepaard gaan met effectieve waarborgen om de risico's passend te beperken. Centraal zullen hierbij staan de bescherming van de privacy, het verbod van discriminatie, transparantie en de betrouwbaarheid van zowel data als analysemethoden.

De WGS gaat niet over initiële gegevensverzameling, maar over verdere verwerking. Analoge toepassing van de minimumvereisten voor heimelijke surveillance en toezicht zoals in de WIV zijn daarom niet aan de orde.

Op het vooraf uitsluiten van gegevenscategorieën wordt hierna ingegaan bij punt 14.

Wat betreft de kwaliteitstoets van de gehanteerde analysemethoden en regels omtrent algoritmes: artikel 8, vierde lid, verplicht om hierover regels te stellen. De functionaris voor gegevensbescherming heeft een rol bij de onafhankelijke kwaliteitstoets.

Wat betreft het voorstel voor regels omtrent doelbinding, minimale gegevensverwerking, juistheid, controle en het niet langer opslaan van gegevens dan noodzakelijk, wordt opgemerkt dat artikel 5 AVG hiertoe reeds verplicht.

Wat betreft het voorstel voor een grotere mate van bescherming naarmate er grotere hoeveelheden gegevens worden gedeeld: artikel 32 AVG voorziet hierin, doordat het ook "omvang" als factor noemt.

Wat betreft het bij of krachtens AMvB bepalen van categorieën betrokkenen: het doel van het samenwerkingsverband bepaalt dit al.

6. Onverenigbare verwerkingen mogelijk maken moet niet bij AMvB maar bij formele wet geschieden of moet überhaupt worden beperkt tot zeer beperkte uitzonderingsgevallen (NOvA, Amnesty, NJCM, Platform bescherming burgerrechten, Verbond van Verzekeraars).

Artikel 6, vierde lid, AVG beperkt deze mogelijkheid niet tot zeer beperkte uitzonderingsgevallen, maar spreekt van "een lidstaatrechtelijke bepaling die in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel vormt ter waarborging van de in artikel 23, lid 1, bedoelde doelstellingen". Bij het opstellen van de AMvB zal kritisch moeten worden gekeken of de doeleinden voldoende afgebakend zijn en is voldaan aan de vereisten inzake noodzaak, subsidiariteit en proportionaliteit. In de nota van toelichting zal dit tot uitdrukking moeten komen, zodat het kenbaar en toetsbaar is.

7. **De verplichting tot verstrekking van gegevens door de deelnemers aan het samenwerkingsverband moet worden vervangen door een mogelijkheid tot** gegevensverstrekking op grond van de taak van algemeen belang (aldus AP). Als het een verplichting tot gegevensverstrekking blijft, moet die worden beperkt (namelijk tot gegevens die van groot belang zijn, aldus Nederlandse Vereniging van Banken) of deze moet worden uitgebreid (door schrapping van de uitzonderingsclausule i.v.m. zwaarwegende redenen, aldus Bureau Regioburgemeesters)

PM wellicht naar aanleiding van advies AP wettelijke plicht vervangen door de taak van algemeen belang.

*Een nadeel van het schrappen van de leveringsplicht van deelnemers aan het SWV is echter het volgende: In de Evaluatie van de Wet controle op rechtspersonen (Kamerstukken II 2013/14, 33857, nr. 1, bijlage) is gebleken dat het ontbreken van een leveringsverplichting voor informatieleveranciers (uitzonderingen zijn de Belastingdienst en het UWV) geregeld leidde tot de vraag vanuit de informatieleverancier of deze voor het toezicht op rechtspersonen wel verplicht is tot levering en hoe deze plicht zich verhoudt tot de op de informatieleverancier rustende geheimhoudingsplicht. Daarbij kwam het voor dat om die reden niet werd geleverd, wat de volledigheid en bruikbaarheid van de risicomeldingen negatief kon beïnvloeden (Evaluatie Wcr, blz. 20). Om een dergelijke situatie te voorkomen is in de WGS gekozen voor een verplichting tot verstrekking van gegevens voor de deelnemers. **Samenhang met punt 15***

De voor artikel 5 voorgestelde formulering "gegevens die van groot belang zijn" zou een onvoldoende objectieve maatstaf zijn en daarmee onwerkbaar.

De uitzonderingsclausule inzake zwaarwegende redenen is van belang voor maatwerk.

8. **Gebrek aan transparantie:** de informatieplicht is de uitzondering op de regel geworden, terwijl artikel 14, vijfde lid, onder c, AVG uitsluitend een uitzondering toestaat mits passende maatregelen worden getroffen om de gerechtvaardigde belangen van de betrokkene te beschermen. Die passende maatregelen ontbreken. Als iemand niet weet op welke lijstjes hij voorkomt, kan hij daartegen geen verweer voeren (NOVA, Amnesty, Piratenpartij, Platform bescherming burgerrechten, Privacy barometer, burgerreacties).

PM: afhankelijk van punt 7. Als de wettelijke plicht tot gegevensverstrekking wordt vervangen door de taak van algemeen belang, dan is de informatieplicht niet de uitzondering op de regel, en moet worden getoetst aan de uitzonderingsgronden van artikel 14(5) AVG, zoals de grond dat transparantie verwezenlijking van de doeleinden van die verwerking onmogelijk dreigt te maken of ernstig in het gedrang dreigt te brengen, of aan de uitzonderingsgronden van artikel 23 AVG jo. artikel 41 UAVG.

Voorkomen moet worden dat potentiële criminelen een kijkje in de keuken hebben kunnen nemen en hun kennis over de informatiepositie en werkwijze van de handhavingsorganisaties hebben kunnen uitbreiden. Als (volledig) bekend wordt hoe het profiel werkt, is er het risico dat degenen op wie het toezicht is gericht hun gedrag daarop aanpassen, waardoor de bruikbaarheid van het profiel en de effectiviteit van het toezicht wordt verminderd. Op grond van de informatieverplichtingen uit de AVG moet weliswaar in beginsel nuttige informatie worden verschaft over de onderliggende logica, alsmede het belang en de verwachte gevolgen van die verwerking voor de betrokkene, maar bevat de AVG hier relevante uitzonderingen en beperkingen. Bij een wettelijke plicht geldt geen informatieplicht (artikel 14, vijfde lid, onder c, AVG), mits er passende waarborgen gelden (artikel 8, vierde lid, van het wetsvoorstel). De AMvB op grond van artikel 5 WGS betreft een wettelijke plicht. De AMvB maakt zo concreet mogelijk welke

gegevensverwerkingen plaatsvinden. De betrokkene kan een weigering om de gevraagde informatie te verstrekken überhaupt niet voorleggen aan de rechter, los van dit wetsvoorstel (zie artikel 34 / 35 UAVG). **PM parlementaire geschiedenis met achtergronden en check Kamerbrief transparantie algoritmes (afhankelijk van punt 7)**

9. **Rechtsbescherming ontbreekt**, bijvoorbeeld tegen onterechte verdachtmaking van mensen als gevolg van fouten en vooroordelen in algoritmen (Amnesty, Platform bescherming burgerrechten, Privacy barometer, burgerreacties).

Tegen de achterliggende besluiten bestaat rechtsbescherming.

Wat betreft de risico's van fouten en vooroordelen in algoritmen geldt dat deze geadresseerd zullen moeten worden, wil de gegevensverwerking in het samenwerkingsverband juridisch aanvaardbaar zijn. De deelnemers zullen zorgvuldig te werk moeten gaan, onder meer door te zorgen dat de gegevens van voldoende kwaliteit zijn en dat zij beschikken over de nodige expertise om goede analyses uit te voeren en de uitkomsten op een passende en controleerbare wijze te duiden.

Degene die op basis van een data-analyse tot een risicogroep behoort die bijzondere aandacht krijgt, heeft niet de status van verdachte en kan zich dus niet hiertegen verweren. Dit maakt het eens te meer van belang dat de deelnemers aan een samenwerkingsverband zorgvuldig omgaan met gegevens en niet zomaar op basis daarvan alsnog overgaan tot de inzet van ingrijpende bevoegdheden of het opleggen van sancties.

Voor zover het gebruik van big data uitmondt in een besluit als bedoeld in de Awb, kan de betrokkene de big-data-analyse in ieder geval in dat verband aan de orde stellen. Dat kan in beginsel al in de fase van voorbereiding van het besluit. Een belanghebbende moet immers in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze te geven, indien de beschikking mede zou steunen op gegevens over feiten en belangen die de belanghebbende betreffen en die gegevens niet door hemzelf zijn verstrekt (art. 4:7 en 4:8 Awb).

Van belang is dat reeds bij het ontwerpen van informatiesystemen en de daarin toe te passen analyses erin wordt voorzien dat betekenis toekomt aan rechtsbeginselen als het gelijkheidsbeginsel, het willekeursverbod, het formele en materiële gelijkheidsbeginsel. Zo is er rechtsbescherming vooraf.

In geen geval zal er sprake zijn van geautomatiseerde besluitvorming door het samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 22 AVG.

10. **Gebrek aan databeveiliging** (Piratenpartij en veel burgerreacties): geen controle of data worden gebruikt voor andere doelen; het samenbrengen van informatie maakt de risico's van hacken veel groter; de overheid heeft geen goed track record op het gebied van databeveiliging en niet voldoende deskundigheid op ICT-vlak; medewerkers van samenwerkingsverbanden die betrokken zijn bij ondermijnende activiteiten kunnen de gegevensuitwisseling saboteren of data lekken.

Uiteraard moet een aantal infrastructurele maatregelen worden getroffen en voorzieningen beschikbaar zijn om kwetsbaarheden zoals datalekken, misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Artikel 32 AVG verplicht tot databeveiliging. In gegevensbeschermingseffectbeoordelingen zal ook de databeveiliging worden onderzocht.

11. **Schending onschuldpresumptie** door datamining en profileren (Amnesty, Platform bescherming burgerrechten, Privacy First); bovendien staat in artikel 2 sub d dat de data kunnen worden gebruikt voor het 'vervolgen van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen', dus is onduidelijk waarom de gegevensuitwisseling binnen de samenwerkingsverbanden niet zou kunnen leiden tot een formele verdenking.

Zoals reeds opgemerkt in paragraaf 3.3.4 wordt er nadrukkelijk op gewezen dat de uitkomst van een analyse binnen een samenwerkingsverband waaraan opsporingsdiensten of OM deelnemen, onder de voorgestelde WGS nog geen verdenking oplevert. Zij kunnen de uitkomst van een analyse meewegen bij de beslissing over het al dan niet starten van het strafrechtelijk onderzoek.

PM passage over gebruik van gegevens van toezichthouders in strafzaken. Van een verandering van de voorschriften in het Wetboek van Strafvordering met betrekking tot het vorderen van gegevens is geen sprake. Wel geeft het wetsvoorstel een betere basis voor het verstrekken van informatieproducten aan OM en opsporingsdiensten uit een samenwerkingsverband waaraan zij deelnemen, in een fase waarin (nog) geen verdenking bestaat. Die blijkt nodig te zijn, omdat soms onvoldoende helder leek te zijn of en, zo ja, in welke omstandigheden opsporingsdiensten en OM op rechtmatige wijze dergelijke informatieproducten kunnen krijgen.

De zinsnede in artikel 2, onder d, die betrekking heeft op "vervolg van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen" wordt gelet op het voorgaande geschrapt. Onderdeel d komt te luiden: "d. het voorkomen en opsporen van strafbare feiten". De zinsnede "voorkomen" kan bijvoorbeeld betrekking hebben op de preventiefase uit het zogenoemde barrièremodel.

12. **Ongewenste neveneffecten** (NOvA, Platform bescherming burgerrechten, Verbond van Verzekeraars, diverse burgerreacties). Genoemd worden: onjuiste persoonsgegevens kunnen een eigen leven gaan leiden terwijl onduidelijk is wie ze intussen allemaal heeft; deelnemers kunnen de deskundigheid missen om informatie op waarde te schatten; **risico op datamisbruik**; risico van bias via machine learning, algoritmes en AI; **ambtenaren hebben onvoldoende kennis om 'false positives' eruit te halen omdat zij door het gebruik van statistische verbanden moeilijk kunnen herleiden waarom de burger geselecteerd is**; verstrekking aan private partijen kan leiden tot bijvoorbeeld het onthouden van een hypotheek of zorg; **de verplichting tot gescheiden gegevenshuishoudingen uit artikel 8, tweede lid, kan leiden tot een forse administratieve lastenverzwaring voor private partijen.**

PM: de bovenstaande roodgekleurde zinsnedes zijn nog niet van een reactie voorzien

Wat betreft de stelling "Onjuiste persoonsgegevens kunnen een eigen leven gaan leiden terwijl onduidelijk is wie ze intussen allemaal heeft" geldt dat uit artikel 5, eerste lid, onder d, AVG volgt dat verwerkingsverantwoordelijken de juistheid en actualiteit van de gegevens in het oog dienen te houden. De verwerkingsverantwoordelijke moet er ook voor zorgen dat de gegevens gedurende de bewaartermijn actueel blijven om het risico op onjuistheden te verminderen. Daarnaast volgt uit artikel 3:2 Awb dat gegevens eerst worden geverifieerd voordat ze ten grondslag worden gelegd aan een voorgenomen besluit. Het risico op fouten kan verder worden beperkt met een terugmeldplicht, bij het constateren van onjuistheden in de gegevens, vergelijkbaar met het systeem van de basisregistraties.

PM bespreken of een terugmeldplicht moet worden toegevoegd aan art. 8 WGS. Is geen succes bij Brp. Er moet wel een incentive zijn voor terugmelden. Vervolg vraag is of je een terugmeldplicht regelt bij formele wet of bij amvb. Dat laatste geeft meer tijd voor overweging.

Uit artikel 19 AVG bovendien dat een verwerkingsverantwoordelijke de eventuele ontvangers van persoonsgegevens in kennis moet stellen van een rectificatie die heeft plaatsgevonden op verzoek van betrokkene.

Artikel 5, eerste lid, onder a, AVG verplicht tot een behoorlijke gegevensverwerking. Dat gaat ook over de kwaliteit van het proces en kwaliteit van algoritmen.

Wat betreft het onthouden van een hypotheek wordt opgemerkt dat als het doel van het samenwerkingsverband fraudebestrijding is, het juist beoogd is dat verstrekking aan een (private) deelnemer mogelijk is voor het doel van dat samenwerkingsverband. In dat geval is het onthouden van een hypotheek aan bijv. een hypotheekfraudeur een goede uitkomst.

Wat betreft het onthouden van zorg geldt dat het wetsvoorstel geen betrekking heeft op zorg.

13. Harmonisatie van samenwerkingsverbanden is niet haalbaar (Bureau Regioburgemeesters, Politie). **Er moet afstemming plaatsvinden met het wetsvoorstel Verwijzingsportaal Bankgegevens (Nederlandse Vereniging van Banken)**. Een individuele burger merkt op dat een exclusief regime voor gegevensverwerking juist het doel van de WGS moet zijn, omdat daardoor inzichtelijk wordt wat voor samenwerkingsverbanden er zijn en wie er allemaal gegevens verwerkt en met welk doel.

Harmonisatie is wel wenselijk en is ook mogelijk ten aanzien van de generieke bepalingen. Een exclusief regime is niet haalbaar gelet op de verscheidenheid aan samenwerkingsverbanden. Een aantal samenwerkingsverbanden kan volstaan met de bestaande grondslagen voor verwerking van persoonsgegevens, zoals de mogelijkheid om ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en statistiek persoonsgegevens te verwerken. Deze mogelijkheid houdt in dat verwerking van gegevens voor wetenschappelijke en statistische doeleinden als niet onverenigbaar wordt beschouwd met het oorspronkelijke doel waarvoor de desbetreffende gegevens zijn verzameld.²

PM reactie op samenhang met wetsvoorstel verwijzingsportaal bankgegevens

14. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens en strafrechtelijke persoonsgegevens: verduidelijkt moet worden of het wetsvoorstel daarop betrekking heeft (NOVA, Bureau Regioburgemeesters, Amnesty, Nederlandse Vereniging van Banken, Platform bescherming burgerrechten)

Het wetsvoorstel heeft daarop geen betrekking, omdat verwerking van dergelijke gegevens verboden is tenzij daarop een uitdrukkelijke uitzondering is gemaakt. Uit de AVG en UAVG vloeit reeds voort dat de verwerking van voornoemde gegevens in beginsel verboden is, tenzij in de wet een uitzondering op het verwerkingsverbod is geregeld. Een dergelijke uitzondering is uitsluitend voor strafrechtelijke persoonsgegevens gemaakt, namelijk in de artikelen uit de WGS die verstrekking op grond van de Wjsg en Wpg aan samenwerkingsverbanden mogelijk maken.

15. Doorbreking geheimhoudingsplichten is wellicht niet effectief geregeld en behoeft nader onderzoek (NOVA, Bureau Regioburgemeesters). Bovendien moet worden geëxpliciteerd dat bepaalde geheimhoudingsplichten niet worden doorbroken (Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, Nederlandse Vereniging van Banken, Reclassering Nederland, FIU-Nederland)

PM afhankelijk van punt 7: *Zou er geen sprake zijn van een leveringsverplichting maar de taak van algemeen belang de grondslag vormen, dan zouden geheimhoudingsplichten niet worden doorbroken, wanneer die zijn geformuleerd op de wijze als de geheimhoudingsplicht uit artikel 74 Wet SuWi. Die geheimhoudingsplicht kan – voor zover hier relevant – worden doorbroken door een wettelijke leveringsplicht of indien de gegevensverstrekking "voor de uitvoering van deze wet [d.w.z. de Wet SuWi] noodzakelijk is dan wel op grond van deze wet is voorgeschreven of toegestaan". Anders gezegd: als artikel 5 WGS geen wettelijke plicht meer is, worden bepalingen als artikel 74 Wet SuWi dus ook niet meer doorbroken. Dat is op te lossen door dergelijke geheimhoudingsbepalingen waar passend van een uitzonderingsclausule i.v.m. de WGS te voorzien.*

Systeem uitleggen, zie MvT.

² Verwezen zij naar artikel 5, eerste lid, onder b, AVG.

16. **Onderlinge verantwoordelijkheidsverdeling** aanscherpen: de mogelijkheid om regels te stellen over verantwoordelijkheid en een contactpunt, moet worden vervangen door een verplichting (NOvA, Nederlandse Vereniging van Banken)).

Artikel 4(2)(a) en 4(2)(b) zal dwingend worden geformuleerd n.a.v. deze opmerkingen.

17. **Gedwongen aanwijzing als deelnemer** uitsluiten door te regelen dat deelname aan een samenwerkingsverband uitsluitend geschiedt op vrijwillige basis (NOvA, Nederlandse Vereniging van Banken)

N.a.v. deze opmerking wordt in artikel 3 ingevoegd: op hun verzoek of na hun instemming.

18. **Mogelijkheid van deelname van private partijen** is punt van aandacht of kritiek (NVvR, Piratenpartij) of gaat juist niet ver genoeg (Verbond van Verzekeraars)

Het wetsvoorstel is op dit punt in balans.

19. **Lokale samenwerkingsverbanden** ontbreken in WGS (VNG, Bureau Regioburgemeesters, Politie)

Het wetsvoorstel is inderdaad niet bedoeld voor puur lokale samenwerkingsverbanden. Een conglomeraat of hybride constructie van lokale en nationale deelnemers is wel denkbaar.

20. (Voorwaardelijke) **steunbetuigingen** (FEC, iCOV, NOvA, OM, Politie, Bureau Regioburgemeesters, VNG, Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, NJCM, Nederlandse Vereniging van Banken, Reclassering Nederland)

21. **Overige punten:** AMvB moet beëindiging van samenwerkingsverbanden regelen (OM), samenwerkingsverband zou met een ander samenwerkingsverband een nieuw samenwerkingsverband moeten kunnen aangaan (Bureau Regioburgemeesters), regel een hit/no hit systeem voor banken om juistheid gegevens te checken (Nederlandse Vereniging van Banken), voer PIA op WGS uit (Piratenpartij), de criteria voor wanneer wel/niet onderling afschermen ontbreken in artikel 8, vijfde lid (burgerreactie), uiteenlopende opmerkingen (Justid, niet-openbare reactie)

Voor de beëindiging van een samenwerkingsverband is per definitie een amvb nodig en dat biedt de gelegenheid om ook de afwikkeling dan te regelen.

Het is niet de bedoeling dat een samenwerkingsverband kan deelnemen aan een ander samenwerkingsverband. Dat zou te ver gaan. Wel biedt artikel 7, tweede lid, de mogelijkheid om de resultaten van de verwerking aan een derde, niet zijnde een private partij te verstrekking, voor zover dat noodzakelijk is voor het doel waarvoor het samenwerkingsverband verwerkt, en dat bij algemene maatregel van bestuur is bepaald. Onder een derde kan ook een samenwerkingsverband vallen.

Een hit/no hit systeem voor banken om de juistheid van gegevens te controleren is mogelijk op grond van artikel 6, tweede lid.

De criteria voor wanneer wel/niet onderling afschermen kunnen op grond van artikel 8, vijfde lid bij amvb worden geregeld.
